



Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2026-ARI060

Datum: 07-07-2026
Van collegelid: William van Ommen
Aan: Raads- en commissieleden
Onderwerp: Aanpassingen inkoopdocumenten en actualisatie producten Behandeling, Dagbehandeling en Wonen & Verblijf

Inleiding

We kopen specialistische jeugdhulp in binnen de zorgregio Midden-IJssel / Oost-Veluwe (MIJ/OV). In 2026 is hiervoor een nieuwe overeenkomst ingegaan. Met deze overeenkomst zijn producten bewust “technisch” en veranderingsarm ingekocht, met ruimte voor doorontwikkeling via een innovatieagenda, die samen met de jeugdhulpaanbieders is opgesteld. Eén van de prioriteiten in deze innovatieagenda is het actualiseren van de producten Behandeling, Dagbehandeling en Wonen & Verblijf. Dit is nodig omdat de huidige productstructuur onvoldoende aansluit bij de praktijk en bij de behoeften van jeugdigen en gezinnen. Hierdoor is modernisering noodzakelijk. Sinds september 2025 wordt gewerkt aan deze actualisatie. Dit heeft geresulteerd in koersdocumenten, vernieuwde product beschrijvingen, aangescherpte kwaliteitseisen en concept-tarieven.

Naast de product doorontwikkeling worden ook de inkoopovereenkomst en het inkoopdocument aangepast. Door deze aanpassing krijgen gemeenten meer ruimte om te sturen op het aanbod; het draagt bij aan meer flexibiliteit voor gemeenten bij het toelaten van nieuwe aanbieders.

Kernboodschap

DEEL I: PRODUCTACTUALISATIE

Vanaf september 2025 is in afstemming met aanbieders, onderwijs, verwijzers en ervaringsdeskundigen gewerkt aan de inhoudelijke vernieuwing van de producten Behandeling, Dagbehandeling en Wonen & Verblijf. In gezamenlijkheid is een koersdocument opgesteld voor zowel Behandeling als Wonen & Verblijf, waarin de inhoudelijke koers en uitgangspunten zijn vastgelegd. Beide koersdocumenten vormen de basis voor de verdere uitwerking.

Koersdocument Behandeling – De kracht van het gezin voor veerkrachtige jeugd

De koers voor behandeling zet in op normaliseren, het versterken van de sociale basis en het bieden van lichte, tijdelijke en doelgerichte ondersteuning. We bewegen van diagnose/stoornissen gestuurde zorg naar hulp die uitgaat van de vraag van jeugdigen en gezinnen, met nadruk op eigen kracht, netwerk en preventie. Specialistische behandeling is zo kort mogelijk en zoveel mogelijk in de leefomgeving, met matched-care, consultatie, systemisch werken en continuïteit als uitgangspunten. De nieuwe product structuur biedt meer eenvoud en flexibiliteit, ondersteunt online en groepsgericht aanbod en versterkt de samenwerking tussen lokale teams, aanbieders en lokale basisvoorzieningen.

Koersdocument Wonen & Verblijf – De kracht van thuis

De koers voor Wonen & Verblijf richt zich op het zoveel mogelijk voorkomen van uithuisplaatsingen en het alleen inzetten van verblijf wanneer dat echt nodig is. Jeugdige en gezin krijgen systemische ambulante behandeling met aandacht voor de BIG 5 (school/werk, wonen, inkomen, sociaal netwerk en welzijn) om te zorgen dat de jeugdige thuis kan blijven wonen. Verblijf is tijdelijk, gericht op terugkeer naar huis of netwerk en zonder onnodige doorplaatsingen. We werken relationeel, traumasensitief en systemisch, met continuïteit in begeleiding en betrokkenheid van ouders, school en netwerk. Dit vraagt om kleinschalige, nabij georganiseerde voorzieningen en om te werken met perspectiefplannen zodat voor de jeugdige en het gezin helder is wat het perspectief is en op welke wijze daaraan wordt gewerkt.

Waarom is de actualisatie nodig?

Deze actualisatie was nodig omdat de huidige product beschrijvingen en tarieven op onderdelen niet meer aansluiten bij de praktijk. In het nieuwe productenboek geldend per 1 januari 2027 zijn aanvullende algemene en specifieke eisen opgenomen waaraan alle aanbieders moeten voldoen om (Dag)Behandeling en Wonen & Verblijf te kunnen leveren. Te zijner tijd zullen ook de overige productgroepen (die buiten deze inkoop vallen) overgaan naar dit nieuwe productenboek.

Belangrijke wijzigingen Behandeling

- Uitvoeren van de behandeling binnen de tariefgroep die aan de aanbieder is toegewezen.
- Werken met perspectiefplan en gedeelde verklarende analyse.
- Behandeling in een groep gaat voor op behandeling individueel.
- Er is een verplichte product combinatie behandeling en behandeling groep.
- Hulp zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving van de jeugdige en het gezin en beweegt, waar dit verantwoord en mogelijk is, naar de jeugdige en het gezin toe.
- Aanbieder borgt dat onderwijs, sport, hobby's en sociale contacten zoveel mogelijk doorgaan tijdens de behandeling en werkt actief samen met onderwijs en verenigingen.
- De aanbieder biedt behandeling tijdelijk, doelgericht en niet langer dan noodzakelijk. De aanbieder onderbouwt dit.

Belangrijke wijzigingen bij Wonen & Verblijf

- Uitvoeren Wonen & Verblijf binnen de intensiteit die aan de aanbieder is toegewezen.
- Verblijf gericht op terugkeer naar huis.
- Verklarende analyse als voorwaarde voor verblijf.
- Ambulant traject altijd samen met verblijf.
- Behandeling wordt apart geïndiceerd.
- Evaluatie (in afstemming met de toegang) elke drie maanden.
- Insteek dat verblijfsduur maximaal 6 maanden is, dan naar huis, netwerk, gezinshuis of pleegzorg.
- Locatie binnen de gemeentegrenzen voor KTC, Fasehuis en Steunend wonen en behandelcentra.
- Geen financiële consequenties inzake afwezigheid jeugdige in verblijf. (Hiermee wordt gestimuleerd dat jeugdigen zo veel mogelijk in weekenden bij hun ouders of andere belangrijke personen in het netwerk verblijven, ter bevordering van de overgang naar huis. De aanbieder houdt in het zorgdossier bij hoe vaak de jeugdige tijdens de verblijfsperiode bij hun ouders of andere belangrijke personen in het netwerk verblijven).

Er is een zorgvuldig proces doorlopen om te komen tot de actualisatie van de product structuur

In klankbordgroepen, bestaande uit beleidsmedewerkers, aanbieders en toegangsmedewerkers, zijn de huidige producten Behandeling, Dagbehandeling en Wonen & Verblijf besproken. In gezamenlijkheid is gekeken hoe de producten geactualiseerd moeten worden, zodat ze beter aansluiten bij de uitvoeringspraktijk. Vervolgens is een kostprijsonderzoek gedaan, waaruit concept product beschrijvingen en tarieven tot stand zijn gekomen. Deze zijn

vervolgens in twee marktconsultaties getoetst bij aanbieders. Voor die product(onderdelen) waar onvoldoende input van aanbieders is geleverd, is aanvullend gebruik gemaakt van bekende regionale benchmarks.

De opbrengsten van de marktconsultaties hebben onder meer geleid tot aanpassingen in product beschrijvingen, tarieven en uitvoeringsafspraken. Tegelijkertijd is op enkele punten bewust vastgehouden aan de door gemeenten voorgestelde uitgangspunten (zoals productiviteitsnormen en begrenzing van inzet), om de betaalbaarheid en uitvoerbaarheid te borgen. Daarnaast zijn, op basis van de consultaties, specifieke risico's in beeld gebracht, bijvoorbeeld rondom tariefgroepen, positie van vrijgevestigden en inzet van kleine aanbieders. Waar nodig zijn hiervoor mitigerende maatregelen getroffen of vervolgstappen voorzien.

De gebruikte kostprijsmethodiek is een goede basis om tot reële tarieven te komen

Het kostprijsonderzoek is gebaseerd op eigen data-uitvraag bij aanbieders. Door te werken met werkelijke kosten ontstaat een stevig fundament onder de tarieven en wordt het mogelijk om verschillen tussen aanbieders te verklaren en te vertalen naar passende tarieven. Daar waar te weinig uitvraaggegevens binnen zijn gekomen wordt geput uit eerdere uitvraaggegevens van andere regio's waar adviesbureau Bijleveld Advies eenzelfde kostprijsonderzoek heeft uitgevoerd.

Voor Wonen & Verblijf wordt aanvullend het intensiteitenmodel gebruikt, waarin de feitelijke begeleidingsuren per jeugdige centraal staan. Hierdoor kunnen verblijfgroepen objectief worden ingedeeld en zijn tarieven niet langer afhankelijk van historische afspraken of onderhandelingskracht. De toegang kan daardoor op basis van de hulpvraag van de jeugdige bepalen hoeveel begeleiding nodig is, en op basis daarvan een groep kiezen. Locaties van jeugdhulp-aanbieders zijn ingedeeld op een intensiteit en krijgen daarmee een passend tarief toegewezen.

Voor Behandeling is een belangrijk onderdeel van de aanpak de tariefdifferentiatie. Dit wordt gedaan op basis van werkelijke inzet professionals en op basis van de werkelijke kostenstructuur en expertise.

DEEL II: AANPASSING INKOOPOVEREENKOMST EN INKOOPDOCUMENT

De huidige toelatingssystematiek sluit niet aan bij de praktijk en de wens van de gemeenten.

Deze huidige systematiek met één vaste jaarlijkse toelatingsprocedure (aanmelding uiterlijk 1 maart, contractering per 1 juli, ingangsdatum 1 januari) sluit niet meer aan bij de praktijk. Deze werkwijze leidt tot meerdere knelpunten: gemeenten kunnen niet inspelen op tussentijdse ontwikkelingen of lokale behoefte, nieuwe aanbieders moeten soms bijna een jaar wachten voordat zij kunnen toetreden en gecontracteerde aanbieders kunnen hun aanbod niet tijdig uitbreiden wanneer dat nodig is. Dit beperkt de bestuurlijke regie, belemmert flexibiliteit in het aanbod en zorgt voor onnodige vertraging in de inzet van passende jeugdhulp. Met de voorgestelde aanscherping wordt toetreding uitsluitend op basis van een expliciet collegebesluit mogelijk en zijn we niet meer gehouden aan de vaste jaarlijkse toetredingsmomenten. Dit betekent concreet dat de overeenkomst Jeugdhulp dicht is voor tussentijdse toetreding op alle producten totdat een college van B&W anders besluit. Hierbij dienen de gemeenten te handelen conform de "governance-afspraken" zoals opgesteld bij de overeenkomst Jeugdhulp.

Het blijft binnen deze aanscherping mogelijk om jaarlijks aanbieders tussentijds te laten toetreden. Hiervoor bepaalt de gemeente zelf op welk moment dit wenselijk is en voor welke producten. De enige voorwaarde is het ophalen van een collegebesluit. En het afstemmen met de gemeenten onderling, zodat het voor aanbieders overzichtelijk blijft. Zie bijlagen 'Gewijzigde inkoopdocument Individuele voorzieningen Jeugdhulp 2026 - 2030' en 'Gewijzigde inkoopovereenkomst Individuele voorzieningen Jeugdhulp 2026- 2030'.

De uitbreiding van de wijzigingsclausule zorgt voor flexibiliteit.

Met de uitbreiding van de wijzigingsclausule krijgen gemeenten de mogelijkheid om producten dicht te zetten en om de overeenkomst gedifferentieerd open te stellen per product en per gemeente.

Dichtzetten betekent dat een product wel in het productenboek en in uitvoering blijft, maar dat er geen nieuwe toetredingen van aanbieders meer mogelijk zijn.

Differentiatie maakt het mogelijk dat sommige producten – zoals pleegzorg en gezinshuizen – het hele jaar door openstaan voor toetreding, terwijl andere producten juist gesloten blijven, afhankelijk van lokale behoefte.

Deze flexibiliteit lost meerdere knelpunten op: gemeenten hoeven niet langer onnodig nieuwe aanbieders toe te laten wanneer er al voldoende capaciteit is, kunnen gericht sturen op schaarse of specialistische producten en gemeenten kunnen meer maatwerk toepassen. Hiermee ontstaat een beter beheersbare systematiek die aansluit bij de praktijk en voorkomt dat het aanbod onnodig versnipperd of oncontroleerbaar groeit.

Communicatie

Aanbieders en toegangsmedewerkers zijn actief betrokken via klankbordgroepen, consultaties en dialoogsessies.

Het concept-productenboek en de concept-tarieven worden na een positief besluit van de acht gemeenten van zorgregio MIJOV gedeeld met de aanbieders, zodat zij zich kunnen inschrijven.

Vervolg

De raad wordt middels memo ari's op de hoogte gehouden van ontwikkelingen met betrekking tot de regionale inkoop.